

DYREVELFÆRD VED KO-KALV KONTAKT

Margit Bak Jensen

Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

POSITIVE VIRKNINGER KO-KALV KONTAKT

Kalve

↑ social kompetencer

↑ maternal adfærd

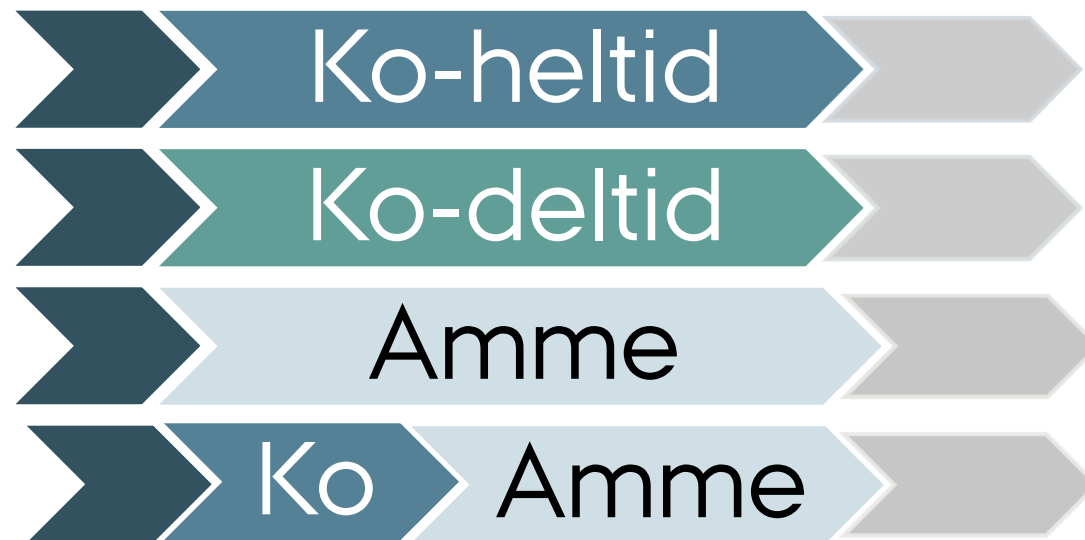
↓ unormal adfærd

↓ frygtsomhed

Studier hovedsagelig

- Ko-heltid
- Hele mælkeperioden

DER ER FLERE MÅDER AT GØRE ET PÅ

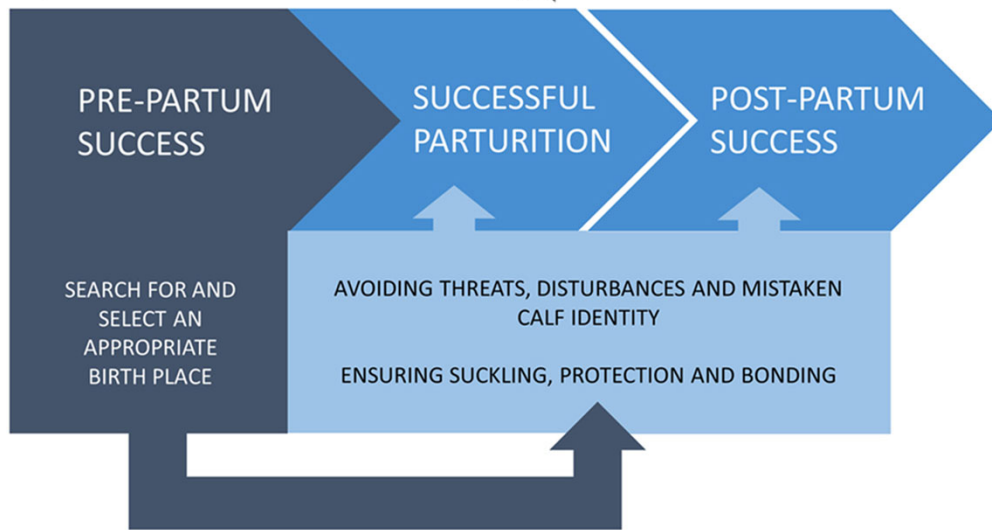

Kælvningsboks
& tilknytning

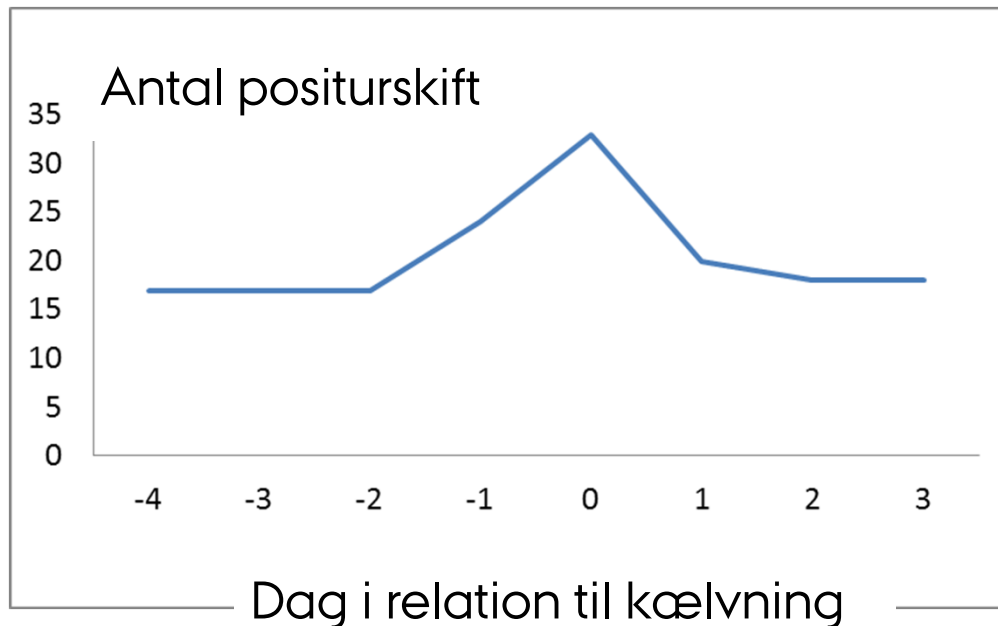
Fravæning
& adskillelse

TILKNYTNING KALV

Maternal adfærd starter før kælving

Koen er maternal motiveret allerede før kælvning

Kælvning i fællesboks

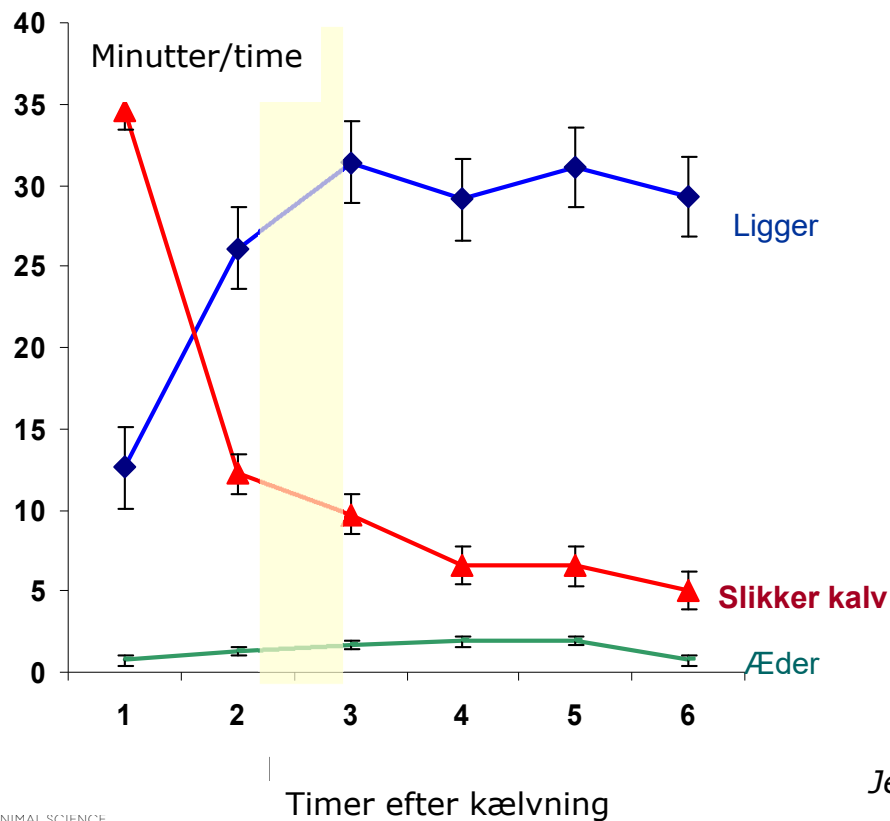
Kalve, der pater fremmed ko

32% Jensen et al. 2019; JDS 102: 5492-5500

33% Edwards 1983 AAE; 10: 191-198

25% Illman & Spinka 1992; AABS. 36: 91-98

Ko-kalv tilknytning initieres umiddelbart efter fødsel i enkeltkælvningsboks

Jensen 2012 *Appl. Anim. Behav. Sci.* 139: 195–202

MOTIVATION VED KÆLVNING

—
Koen er motiveret for at

- Slikke kalven ren
- Give die til kalven
- Beskytte kalven

Motivationen

- Hormoner
- Fostervæsker
- Nyfødt kalv > ældre kalv

Koen er mest modtagelig for tilknytning ved kælvning

TILKNYTNING

TILKNYTNING

Når koen har etableret en tilknytning til kalven

- slikker kalven
- giver die i omvendt parallel positur
- reagerer på adskillelse

TILKNYTNING KONTRA ACCEPT

TILKNYTNING

Når koen har etableret en tilknytning til kalven

- slikker kalven
- giver die i omvendt parallel positur
- reagerer på adskillelse

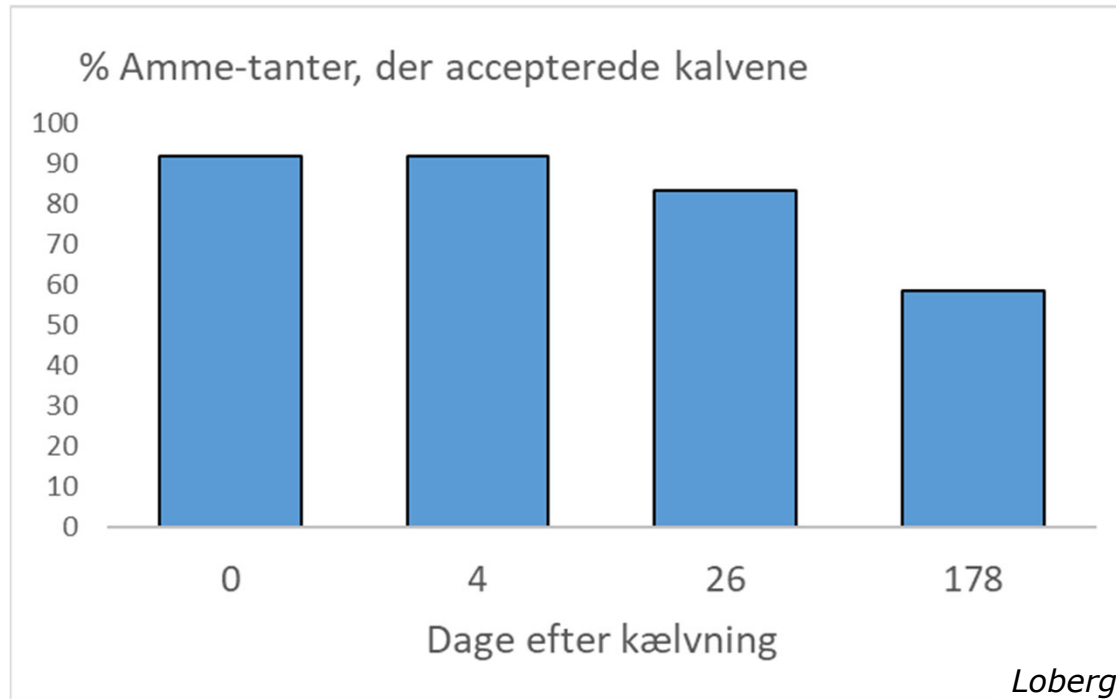
ACCEPT

- Koen accepter at kalven patter
- Koen reagerer ikke på adskillelse

AMME-TANTERS ACCEPT AF KALVE

Amme-tanter (malkekvæg).

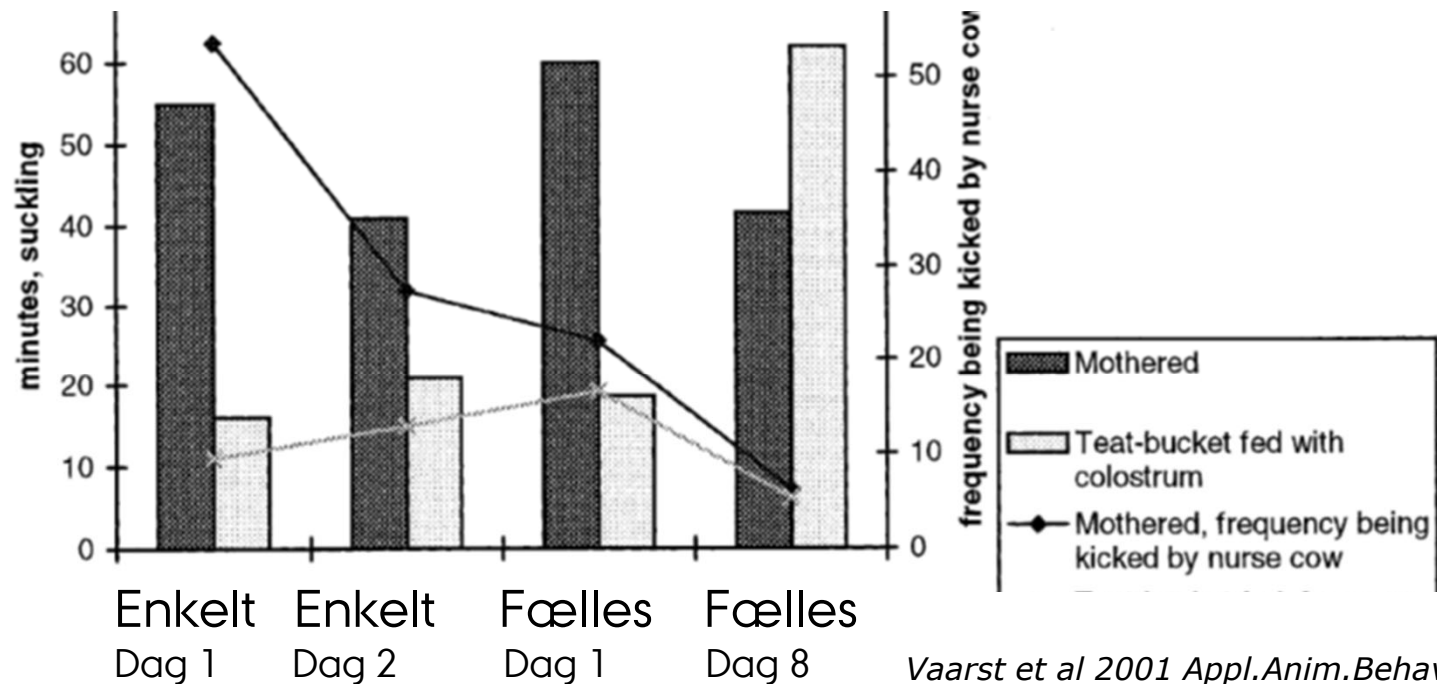
Loberg og Lidfors 2001 Appl. Anim. Behav. Sci. 74: 92-108

Ikke alle køer er gode amme-tanter

AMME-TANTERS ACCEPT AF KALVE

Kalve, der havde gået i enkeltboks med mor i 3 dage

- var mest insisterende
- fik flest spark de første dage
- pattede i højere grad egen amme-tante i fællesboksen

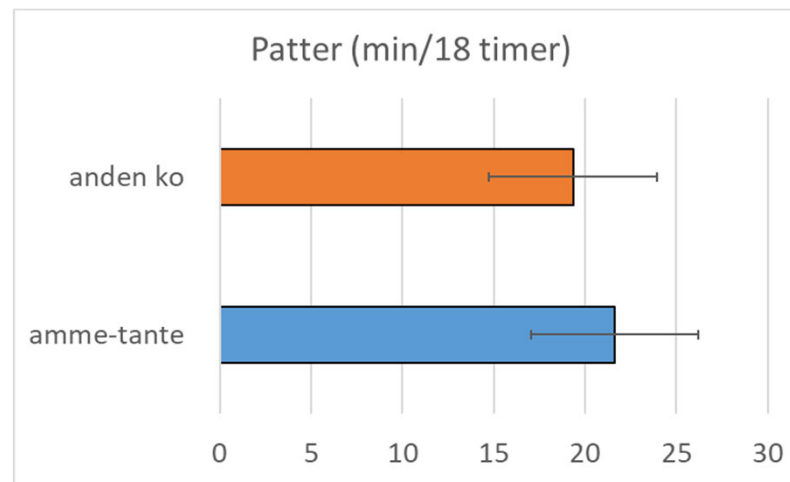
Vaarst et al 2001 *Appl.Anim.Behav.Sci.* 73: 27-33

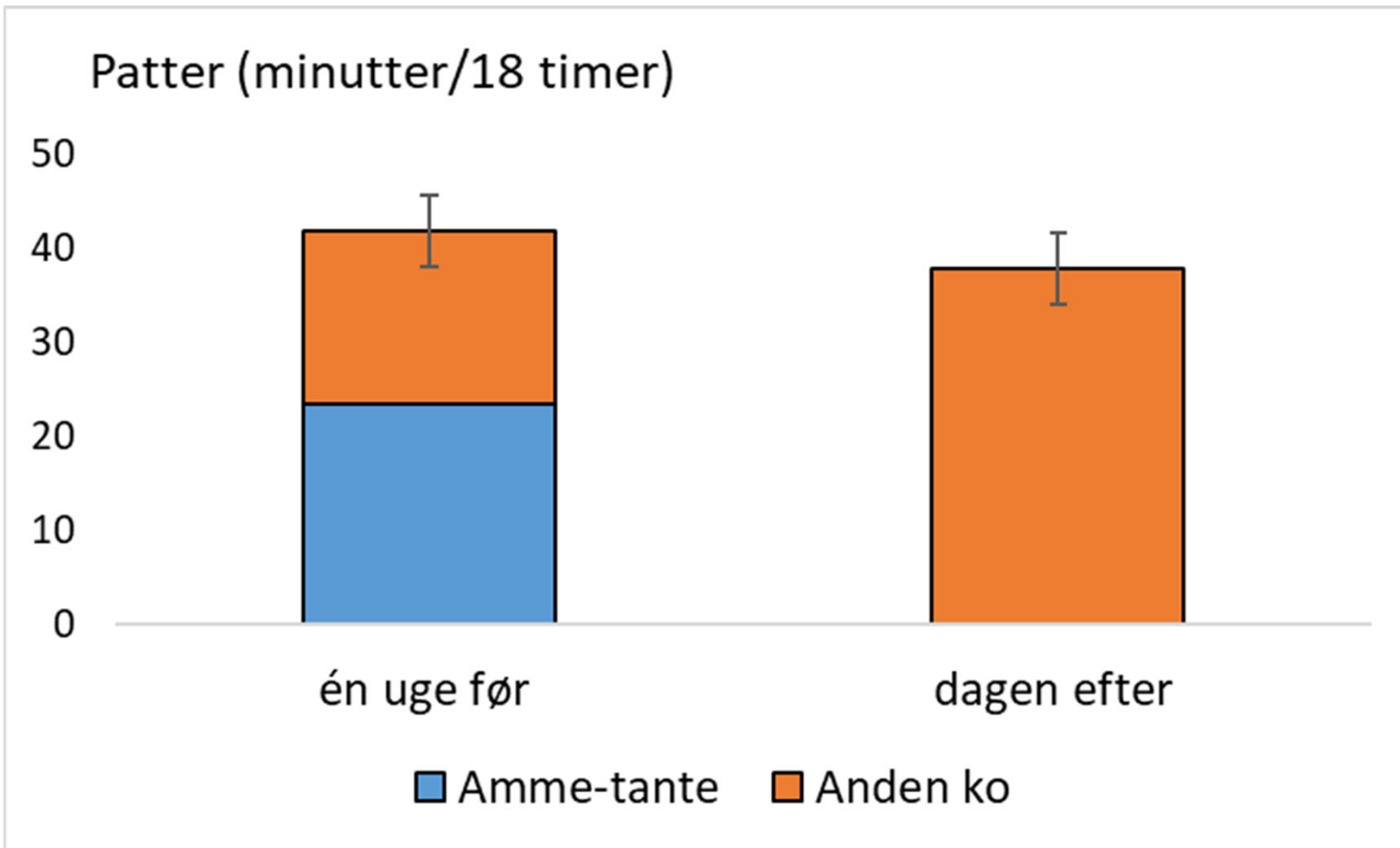
AMME-TANTER

Amme-tanter (malkekvæg)

3 mdr. gamle amme-kalve pattede i gennemsnit lige så meget på andre køer som den amme-tante der oprindeligt havde accepteret dem

AMME-TANTER

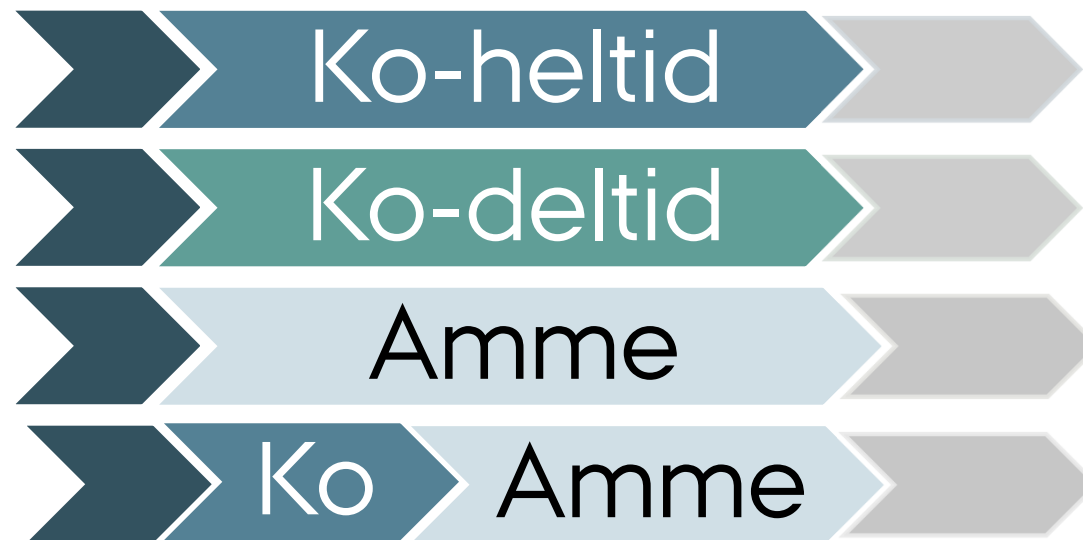

Jensen et al., 2021, upubliceret

AMME-TANTER KONTRA MØDRE

- Koen er mest modtagelig for tilknytning ved kælvning
- Ikke alle køer er gode amme-tanter
- Tilknytning eller accept af amme-kalvene?
- Erfarne kalve er hurtigere til at patte amme-tante og mere trofaste overfor egen amme-tante
- Kalve, der afvises af egen amme/ko, pater på andre
- Virkning af de to systemer og kombinationer på positive aspekter af ko-kalv kontakt skal undersøges

DER ER FLERE MÅDER AT GØRE ET PÅ

EGEN KO PÅ HELTID ELLER DELTID

KalvVedKo (GUDP)

Kan koen få det bedste af begge verdener (DFF)

<https://anis.au.dk/forskning/projekter/kan-koen-faa-det-bedste-af-begge-verdener/browse>

AARHUS
UNIVERSITY